

The Holy See

Üzenet a betegek 13. világnapjára

II. János Pál pápa

Yaoundé, Kamerun, 2005. február 9-11.

Krisztus Afrika reménye

1. Tíz év elmúltával, 2005-ben ismét Afrika lesz a Betegek Világnapja főünnepének házigazdája, amelyet a „Mária, az Apostolok Királynéja” szentélyben, Yaoundéban (Kamerun) fognak megülni. A hely kiválasztása kell, hogy lehetőséget biztosítson a konkrét szolidaritás tanúsítására a földrész népei számára, akik súlyos egészségügyi hiányokat szenvednek. Így újabb lépést tehetünk azon kötelezettség átvállalására, amelyet Afrika keresztényei immár tíz éve, a Betegek 3. Világnapja alkalmából felvállaltak, hogy „irgalmas szamaritánusai” legyenek mindazoknak, akik nehézségek között élnek.

A szinódus után kiadott *Ecclesia in Africa* című apostoli írásomban sok szinódusi atya megfigyelésére támaszkodtam, amikor azt írtam, hogy „a mai Afrika ahhoz az emberhez hasonlítható, aki Jeruzsálemből Jerikóba tartott, rablók kezébe került, akik kifosztották, leütötték, azután elmentek, és félholtan otthagyták (vö. *Lk 10,30-37*).” Ehhez hozzáfűztem: „Afrika olyan földrész, ahol számtalan ember – férfiak és nők, gyerekek és fiatalok – mintegy az út szélén fekszenek, betegen, sebesülten, ájultan, az élet peremére szorulva és elhagyatottan. Sürgősen szükségük van irgalmas szamaritánusokra, akik a segítségükre sietnek” (41.)

2. A Betegek Világnapjának az is célja, hogy az egészség fogalmáról való gondolkodásra ösztönözzön, amely a legteljesebb jelentése szerint az ember harmóniája saját magával és az őt körülvevő világgal. Nos, éppen ez az a látásmód, amely Afrikában a kulturális hagyományok által igen gazdagon jut kifejezésre. Erről a vidám hangulattal, ritmussal és muzikalitással teli, világi és vallásos művészi ábrázolások tanúskodnak.

Sajnos ezt a harmóniát manapság erősen megzavarták. Sok betegség gyötri ezt a földrészt, többek között az AIDS csapása, „amely Afrika számos övezetében fájdalmat és halált vet” (uo., 116). A konfliktusok és háborúk, amelyek Afrika sok régióját sújtják, megnehezítik a betegségek megelőzésére és kezelésére szolgáló intézkedések megvalósítását. Az elűzöttek és menekültek táboraiiban gyakran olyan emberek élnek, akiknek hiányzik még a túléléshez mindenképpen

szükséges élelem is.

Felhívással fordulok mindenkire, hogy akinek van rá lehetősége, minden erejét vesse be ezen tragédiák megszüntetése érdekében (vö. *uo.* 117.). Mindazokat, akik felelősek a fegyverkereskedelemtől, emlékeztetem arra, amit a dokumentumban írtam: „Azok, akik a fegyverkereskedelem által háborúkra ösztönöznek Afrikában, azok az emberiség elleni aljas bűncselekmények cinkosai” (*uo.* 118.).

3. Ami az AIDS drámáját illeti, már más alkalmakkor is utaltam arra, hogy ez a betegség „a szellem patológiájaként” is megjelenik. Ahhoz, hogy felelősségteljesen legyőzhessük, neveléssel, az élet szent értékére való tekintettel és a szexualitás megfelelő módjára való oktatással kellene megelőzni. Akkor is, ha sok esetben, különösen a terhesség idején, fertőzéssel kerül a vérbe – ezek olyan fertőzések, amelyeket minden erőfeszítéssel le kell győzni –, mégis sokkal több az olyan fertőzés, amely szexuális kapcsolat révén történik, amelyek felelősségteljes magatartással és a tisztaság erényének megtartásával megelőzhetők.

Az említett, 1994. évi Afrika-szinódus püspökei előre látták, milyen hatása lesz a felelőtlen szexuális magatartásnak a betegség elterjedésére. Megfogalmaztak egy javaslatot, amelyet itt szeretnék továbbadni: „Az érzés, az öröm, a boldogság és a béke, amelyek a keresztény házasság és hűség jellemzői, valamint a tisztaság nyújtotta biztonság állandóan a hívők, mindenekelőtt a fiatalok szeme előtt kell, hogy legyen” (*uo.* 116.).

4. Az AIDS elleni küzdelemben mindnyájunknak be kell kapcsolódnunk. A vezetők és a hivatalok felelősei, valamint a civilek feladata, hogy ezzel a témával kapcsolatban világos és helyes információkat szolgáltatassanak az állampolgárok számára. Továbbá fontos az is, hogy biztosítva legyenek azok a források, amelyek szükségesek a fiatalok továbbképzéséhez és felvilágosításához e témával kapcsolatban. Bátorítom mindazokat a nemzetközi szervezeteket, amelyek ezen a téren a bölcsességből és a szolidaritásból születő különböző kezdeményezéseik során egyetlen célként az emberi méltóságot és az élethez való jogot védelmezik, amelyet semmilyen körülmény között nem lehet megsérteni.

Különös érdem illeti azokat a gyógyszeripari cégeket, amelyek arra törekednek, hogy alacsony áron forgalmazzák az AIDS betegség kezeléséhez szükséges gyógyszereket. Természetesen szükség van az anyagi források biztosítására a további kutatások céljából, valamint arra is, hogy a már létező gyógyszerek forgalomba hozatalát biztosítsák. Az AIDS-betegek kezelése az emberi élet megmentése terén egy igen sürgető feladat.

Az egészségügyi pasztoráció területén dolgozó testvérektől viszont azt kérem, hogy „az AIDS betegségben szenvedő testvéreket teljes erkölcsi és lelki támogatásukban részesítsék, valamint a szükséges anyagi támogatást is biztosítsák a számukra. A világ felelős politikusaitól, kutatóitól és vezetőitől folyamatosan kérem, hogy ne tegyék a gazdasági érdekek függvényévé ezeket a lépéseket, hanem az emberi élet iránti szeretetből és tiszteletből használjanak fel minden eszközt arra, hogy véget vessenek ennek a borzalomnak” (*Ecclesia in Africa, ap.lev. 116:1.c.*)

Szeretnék különösképpen nagy tisztelettel megemlékezni itt az egészségügyi lelkipásztorkodás területén dolgozókról, a segítő szerzetesekről és önkéntesekről, akik irgalmas szamaritánus módjára az AIDS-szel fertőzött betegek gyógyítására szánják az életüket és hozzátartozóikról is gondoskodnak. Fontos szerepet töltenek be Afrikában azok a katolikus egészségügyi intézmények, amelyeknek száma több ezerre tehető, és sokszor hősi módon felvállalják a betegek sorsát, akik nyomorúságos helyzetben élnek, különösképpen az AIDS-szel fertőzöttekét,

de ugyanúgy a malária és tuberkulózis betegségben szenvedőket is.

Az elmúlt években azt tapasztalhattam meg, hogy a felhívásaim arra vonatkozólag, hogy az AIDS-szel fertőzött betegek érdekében mindent meg kell tennünk, nem volt hiábavaló felhívás. Örömmel láttam, hogy a különböző országok és intézmények miként segítették a már fertőzött betegeket, és hogyan támogatták konkrétan a betegséget megelőző intézkedéseket.

5. És most különösképpen hozzátok fordulok, kedves Püspök Testvéreim, a többi kontinensen működő Püspöki Konferencia püspökeihez, hogy nagylelkűen álljatok Afrika Pásztorai mellé azért, hogy hathatós megoldások szülessenek ebben a sürgető kérdésben, de sok más kérdésben is. Az Egészségügyben Dolgozók Pápai Tanácsa, úgy ahogyan eddig is tette, támogatásával koordinálja mindazon kezdeményezéseket, amelyek felmerülnek, és a Püspöki Konferenciákat is felkéri erre a lépésre.

Az Egyháznak Afrika problémái iránt érzett felelősége nem csupán az emberszeretet érzelmi forrásából fakadó lépés, amely a szükségét szenvedőket akarja segíteni, hanem a Megváltó Krisztus példája az, amely cselekvésre készítet, és így minden szenvedő emberben az Ő arcát fedezzük fel. Lényegében a hit az, amely az embert szíve mélyén arra indítja, hogy a szenvedőket ápolja, mint ahogyan ezt évszázadok óta megteszi. A reménység ad erőt, hogy kitartsunk ebben a misszióban minden akadály ellenére, amivel szembesülünk. És végső soron a szeretet az, mely minden helyzetben képessé teszi az Egyházat a helyes megoldások felismerésére.

Ezzel a mély együttérzéssel keresi fel az Egyház mindazokat, akiket az élet megsebzett, azért, hogy Krisztus szeretetét adja számukra, a segítségnyújtás sokféle formájában „a szeretet képzelőerejével” (*Novo millennio ineunte*, 50. ap.lev.), amely megadja a szükséges ihletet hozzá. Mindenki számára ezekkel a szavakkal ismétli: „Bátorság, Isten nem feledkezett meg rólad. Krisztus veled együtt szenved. És te, felajánlva a szenvedéseidet Neki, általa együttműködhetsz Vele a világ megváltásában.

6. Az évente sorra kerülő Betegek Világnapja lehetővé teszi mindannyiunk számára, hogy jobban megértsük az egészségügyi lelkipásztorkodás fontosságát. Századunkban, amelyre az elvakult szekularizáció jellemző, fennáll annak a veszélye, hogy nem tulajdonítunk kellő figyelmet az egészségügyi lelkipásztorkodásra. Azt gondoljuk, hogy az életbe vágó kérdések valahol más területeken játszódnak le. Viszont pontosan ezek azok a pillanatok, éppen a betegség idején van a legnagyobb szükség arra, hogy megfelelő válaszokat találjunk az emberi élet végső kérdéseire: a fájdalom értelmére, a szenvedés és a halál kérdésére, amit nem csupán egy olyan állapotnak kell tekintenünk, amivel nehéz szembesülnünk, hanem ez az a misztikus pillanat, amelyben Krisztus magára veszi létünket, testet ölt mibennünk. Ez újjászületés arra az életre, amely soha nem ér véget.

Az egészség teljes és igazi reménye Krisztusra irányul. Ő az, Aki az igazi választ hordozza azokra a kérdésekre, amelyeket az emberek életük utolsó pillanataiban megfogalmaznak. Nem létezik ellentmondás a földi egészség és a mennyei egészség között, mert Krisztus az emberiséget gyötrő minden fájdalomnak és szenvedésnek meghalt (*Nagyapénteki kereszthódolat*). A Megváltás már önmagában hordozza a megkötött Új Szövetséget.

Az elkövetkezendő Betegek Világnapja alkalmából szeretnénk kifejezni reménységünket és felelősségünket Afrika és az egész emberiség egészségi állapota iránt, elköteleződve arra, hogy nagyobb odaadással dolgozunk ennek a szolgálatnak a beteljesítésére.

7. Az Evangéliumban, ahol a boldogságokról van szó, az Úr azt mondja: „Boldogok, akik szomorúak, mert majd megvigasztalják őket”. (Mt 5,4) Az a látszólagos ellentmondás, amely jelen van a szenvedés és az öröm között, a Szentlélek vigasztaló kegyelme által múlható felül. Átéelve ugyanazt a titkot, amelyet Krisztus halála és feltámadása rejt magában, a Lélek segít megnyílni már most azelőtt az öröm előtt, amit majd a Megváltóval történő végső találkozásunk alkalmával fogunk átélni. Valójában az emberi lét nem csupán a lelki vagy a testi jólétből fakadó kellemes érzésen alapul, hanem egy olyan „egészségen”, amely az Istennel való teljes harmóniában fejeződik ki, magával Istennel és az egész emberiséggel egyaránt. Ehhez viszont csakis abban a titokban lehet teljesen közel kerülni, ami a passió misztériuma, Krisztus halála és feltámadása.

Ebből az eszkatológikus valóságból kiindulva, a Szentséges Szűzanya, Mária az, aki már elővételezett tapasztalatban részesíthet bennünket is, az ő megélt különleges titkai által, amely a Szeplőtelen Fogantatás és a mennybe való felvétel. Ő, aki szeplőtelen volt, teljes készséggel állt az isteni akarat előtt és az emberek szolgálatában, éppen ebből adódóan teljes az a harmónia, amiből ez az öröme megszületik.

Ezért fordulunk teljes meggyőződéssel Hozzá, és úgy szólítjuk Őt: *„A mi örömünk forrása”*.

Az az öröm, amit Szűz Mária ajándékoz nekünk, megmarad a próbatételek idején is. Mindazonáltal Afrikára gondolva, amely kontinens az emberi erőforrás meghatározó része kulturális és vallási szempontból egyaránt, és amely földrészt megszámlálhatatlan szenvedés ér, teljesen spontán módon egy imádság tör fel belőlünk:

Mária, / Szeplőtelen Szűz, / a fájdalmak és a reménység Asszonya, / légy irgalmas azok iránt, akik szenvednek, / és kérd számukra az élet teljességét. / Fordulj a Te anyai tekintetteddel / különösen Afrika népéhez, / akik mindenben segítséget szenvednek, / mert AIDS által fertőzöttek vagy más betegségben szenvednek. / Tekints azokra az édesanyákra, akik siratják fiaikat, / tekints azokra a nagyszülőkre, akiknek megvannak az anyagi forrásaik ahhoz, / hogy árván maradt unokáikat fel tudják nevelni. / Szorítsd mindnyájukat a Te szívedhez, Mária, / Afrika és az egész világ Királynője! / Szentséges Szűzanya, / imádkozz érettünk! /

Vatikán, 2004. szeptember 8.

II. János Pál pápa